

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

1024803 การสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
(Observation and Participation in School Practices)

2. จำนวนหน่วยกิตหรือจำนวนชั่วโมง

1 หน่วยกิต 1 (90)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาบังคับเรียนทุกสาขาวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรห้าปี)

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

อาจารย์ประจำวิชา และคณะกรรมการฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของ

หลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 4

7. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาปฏิบัติการภาคสนามครั้งล่าสุด

วันที่ 15 พฤษภาคม 2558

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม เพื่อให้นักศึกษาสามารถ

1.1 อธิบายสภาพทั่วไปของโรงเรียน ชุมชน งานในหน้าที่ครูผู้สอน งานในหน้าที่ครูประจำชั้น
งานเทคนิคการศึกษา และพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูได้

1.2 วิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน สภาพชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนได้

1.3 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านงานบริหารและบริการโรงเรียน งานเทคนิคการศึกษา การ
บริหารและการจัดการงานเทคนิคการศึกษาเฉพาะด้านได้

1.4 ฝึกปฏิบัติเป็นครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนรู้หรือสนับสนุนการเรียนรู้ งานธุรการชั้นเรียน
การจัดบรรยากาศในโรงเรียนได้

1.5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาต่อกลุ่มได้

1.6 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในการปฏิบัติงานการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้จากการเรียนและความรู้จากการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติร่วมกับหรือเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในงานครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และงานในหน้าที่ครูอื่นๆ

2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีสาระความรู้และสมรรถนะให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา/มาตรฐานคุณวุฒิระดับระดับอุดมศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี)

3. เพื่อดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 ผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครู
- 2) สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม

1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการทำงาน ส่งงาน ให้ตรงเวลา มีความซื่อสัตย์โดยต้องไม่กระทำการทุจริต เช่น คัดลอกข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่อ้างอิง เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ประจำวิชา ครูพี่เลี้ยงทุกคนต้องเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำดีทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ และใช้กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน บูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

- 1) ประเมินจากการสังเกต ตรวจผลงาน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง
- 2) ประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ประจำวิชา/ ผู้สอน

2. ด้านความรู้

2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่สอน/ วิชาเอก
- 2) มีความตระหนักรู้ในหลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการข้ามศาสตร์ และบูรณาการกับโลกความเป็นจริง

3) มีความเข้าใจความก้าวหน้าขององค์ความรู้เฉพาะด้านในสาขาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยต่อยอดความรู้

4) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) จัดปฐมนิเทศก่อนออกศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม
- 2) ประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนประเด็นความรู้ที่จำเป็นโดยอาจารย์ประจำวิชา
- 3) ศึกษาเรียนรู้ในสถานที่จริงและลงมือปฏิบัติ

2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) พิจารณาจากความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหาสาระที่นำเสนอในสมุดบันทึกและการสัมมนา
- 2) ประเมินผลจากการส่งรายงานสรุปผลการจัดการเรียนรู้และสรุปผลงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- 3) ประเมินผลจากครูพี่เลี้ยง

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู งานส่งเสริมการเรียนรู้
- 2) สามารถคิดแก้ปัญหาในงานในหน้าที่ครู งานเทคนิคการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ครูที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์
- 3) มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิด พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพครูอย่างมีนวัตกรรม

3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์บริบทของโรงเรียน ชุมชน งานในหน้าที่ครู และงานเทคนิคการศึกษา วิเคราะห์กรณีศึกษา และสะท้อนความคิด การวิเคราะห์ผลงานต่าง ๆ
- 2) การถอดบทเรียนจากประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนางานและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 3) ฝึกปฏิบัติงานร่วมกับครูพี่เลี้ยง

3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินตามสภาพจริงจากผลงานและการปฏิบัติของนักศึกษา และการนำเสนอผลงาน การสัมมนาระหว่างและหลังการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

- 1) มีความไวในการรับความรู้สึกของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ และความรู้สึกเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และทางสังคม
- 2) มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์
- 3) มีภาวะผู้นำและผู้ติดตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

กำหนดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานที่ต้องประสานงานกับผู้อื่น หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่น หรือผู้มีประสบการณ์โดยมีความคาดหวังในผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล

4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ การสัมมนา และสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่างๆ และการประเมินของโรงเรียน

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) มีความไวในการวิเคราะห์และเข้าใจข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติหรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดหรือภาษาเขียน
- 2) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมายและเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 3) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียนและนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต, การมีส่วนร่วม และนำเสนอโดยการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในหลากหลายสถานการณ์ การนำเสนอข้อมูลตามกรอบภาระงานด้วยวาจาและการเขียน และการใช้ผังกราฟิกและการใช้เทคโนโลยี

5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอชิ้นงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือคณิตศาสตร์ และสถิติ
- 2) ประเมินจากความสามารถในการอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ ที่มีการนำเสนอต่อชั้นเรียน
- 3) ประเมินจากการตรวจผลงานที่เกี่ยวข้อง

6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

6.1 ผลการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้

- 1) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ รูปแบบกึ่งทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ อย่างสร้างสรรค์
- 2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลายทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม
- 3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา / วิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ

6.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้

- 1) การฝึกเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 2) การนิเทศจากครูพี่เลี้ยง
- 3) การฝึกปฏิบัติและสัมมนาในชั้นเรียน

6.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

- 1) ประเมินโดยครูพี่เลี้ยง
- 2) ประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และตรวจชิ้นงานการเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยง
- 3) ประเมินจากการนำเสนอผลงานในการสัมมนาระหว่างและหลังการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินงาน

1. คำอธิบายรายวิชา

1024803 การสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา 1(90)
(Observation and Participation in School Practices)

ศึกษาสังเกตสภาพทั่วไปของโรงเรียน งานในหน้าที่ครูผู้สอน งานในหน้าที่ครูประจำชั้น พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน สภาพชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารและบริการโรงเรียน งานเทคนิคการศึกษา การบริหารและการจัดการงานเทคนิคการศึกษาเฉพาะด้าน การฝึกเป็นครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนรู้หรือสนับสนุนการเรียนรู้ อุดมการณ์ชั้นเรียน การจัดบรรยากาศในโรงเรียน การศึกษาชุมชน การฝึกเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานเทคนิคการศึกษาเฉพาะด้าน

2. กิจกรรมของนักศึกษา

1. เข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมและปฐมนิเทศก่อนออกฝึกประสบการณ์ชั้นการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
2. ศึกษาสังเกตบริบทโรงเรียน ชุมชน พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ และเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในงานครูประจำชั้น งานการจัดการเรียนการสอน งานเทคนิคการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ในสถานศึกษา โดยมีครูพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด และมีการสัมมนาหลังการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม โดยอาจารย์ประจำวิชาและฝ่ายฝึกประสบการณ์
3. สัมมนาในรายวิชาในชั้นเรียน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ดูแล

3. งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

- 3.1 การพัฒนาคุณลักษณะและการปฏิบัติตน
- 3.2 การศึกษาสังเกต ได้แก่
  - 3.2.1 สภาพทั่วไปและโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน
  - 3.2.2 งานวิชาการของโรงเรียน
  - 3.2.3 งานในหน้าที่ของครูผู้สอน
  - 3.2.4 งานด้านการวัดประเมินผล
  - 3.2.5 สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 3.2.6 การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้
  - 3.2.7 การสังเกตลักษณะและพฤติกรรมนักเรียน

- 3.2.8 งานกิจการนักเรียน
- 3.2.9 งานบริหารและบริการของโรงเรียน
- 3.2.10 สภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.2.11 แผนปฏิบัติงาน
- 3.2.12 บันทึกประจำวัน

3.3 การมีส่วนร่วม

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

ลำดับที่	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
ก่อนเปิดภาคเรียน (15 มิ.ย.58)	เตรียมความพร้อมและปฐมนิเทศนักศึกษา	ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, ผู้สอน/หลักสูตร
ก่อนเปิดภาคเรียน (2 – 17 ก.ค.58)	นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์ขึ้นการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	นักศึกษา
เปิดภาคเรียน ลำดับที่ 1 – 10 (5 ครั้ง)	- สัมมนาผลการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม - สัมมนาและเสริมความรู้/ทักษะ/คุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นตามขอบข่ายของรายวิชา	ผู้สอน/หลักสูตร
ลำดับที่ 11 - 12	นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ขึ้นการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหลักสูตร	ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, ผู้สอน/หลักสูตร
ลำดับที่ 13 - 16	ประเมิน สรุปผล ทวนสอบ	ผู้สอน/หลักสูตร

5. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นสังเกตและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง และส่วนมหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำวิชา และฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีบทบาทดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. มอบหมายจัดครูพี่เลี้ยงให้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. บริหารจัดการและอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาปฏิบัติงานตามภาระงานที่กำหนด
4. ประสานกับฝ่ายมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมคุณภาพประสบการณ์ของนักศึกษา

2. บทบาทของครูพี่เลี้ยง

1. รับผิดชอบนักศึกษาต่อจากผู้บริหารสถานศึกษา
2. ดูแลให้นักศึกษาปฏิบัติวิชาชีพครูตามหัวข้อที่กำหนด
3. ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้
4. ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอน/ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการนิเทศช่วยเหลือและประเมินผลนักศึกษา

3. บทบาทของอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำวิชา

1. มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมและปฐมนิเทศ ให้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษาให้พร้อมในหัวข้อที่จะออกไปปฏิบัติงานวิชาชีพครูก่อนนักศึกษาออกไปโรงเรียน
2. ประชุมสัมมนาเพื่อติดตามผลการออกไปปฏิบัติงานวิชาชีพครูของนักศึกษา เมื่อนักศึกษา กลับจากการฝึกประสบการณ์ฯ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน อย่างน้อย 5 ครั้ง ครั้งละ 2 สัปดาห์
3. ประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้
4. สรุปผลการประเมิน และส่งผลการเรียน

4. บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

1. นักศึกษาไปโรงเรียนตามกำหนดของมหาวิทยาลัย 2 สัปดาห์
2. นักศึกษาต้องแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
3. เมื่อไปโรงเรียนครั้งแรกต้องเข้าพบและรับการปฐมนิเทศจากผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่โรงเรียนมอบหมาย
4. นักศึกษาศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมตามกรอบภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
5. การไปปฏิบัติงานและเลิกงานต้องปฏิบัติตามกำหนดเวลาของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
6. นักศึกษาทุกคนต้องลงเวลามาปฏิบัติงานและลงเวลากลับทุกวันในแฟ้มลงเวลาที่ทางโรงเรียนที่จัดไว้ให้
7. นักศึกษาต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเสียมาสู่ตนเองโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
8. เมื่อได้รับมอบหมายให้ช่วยงานอะไร ต้องทำด้วยความเต็มใจ ถ้าไม่เข้าใจให้ปรึกษาขอความเห็นจากครูพี่เลี้ยง

6. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา

ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดทำสมุดบันทึกการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมและปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์ผู้สอน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาทั้งระหว่างการปฐมนิเทศ การสัมมนาในชั้นเรียน การปฏิบัติงานที่โรงเรียน และ

การพบกับนักศึกษา เมื่อนักศึกษากลับมาที่คณะครุศาสตร์ ถ้ามีเรื่องเกินกว่าจะให้การช่วยเหลือได้ ให้ปรึกษากับอาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร หรือฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อดำเนินการช่วยเหลือต่อไป

7. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุน ที่ต้องการจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์และโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์และวัสดุทางการศึกษาที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่

การสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา กำหนดให้นักศึกษาไปเรียนรู้ฝึกประสบการณ์ภาคสนามในโรงเรียนที่นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ โรงเรียนที่นักศึกษาสนใจ หรือโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยนักศึกษา อาจารย์ประจำวิชา ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้ร่วมกันกำหนดโรงเรียนสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. การเตรียมนักศึกษา

จัดปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีการปฐมนิเทศ ชี้แจงภาระงานเทคนิคในการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม และการปฏิบัติงานครูอื่น ๆ การนิเทศติดตามการประเมินผล ชี้แจงกฎ ระเบียบ ที่นักศึกษาควรทราบและปฏิบัติ

3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/ อาจารย์ประจำวิชา

ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดประชุมสัมมนาอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ประจำวิชา เพื่อทำความเข้าใจการปฏิบัติตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม โดยมีคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสมุดบันทึกการปฏิบัติงานเป็นกลไกในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน

4. การเตรียมครูพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดทำคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน และหนังสือขอความร่วมมือเป็นสถานฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา ส่งให้โรงเรียนเพื่อทำความเข้าใจในบทบาทของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนในการดูแลนักศึกษา

5. การจัดการความเสี่ยง

ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จัดประชุมวางแผนในเรื่องการจัดการความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ความเครียด และด้านสวัสดิภาพอื่น ๆ โดยมีการวางแผนเพื่อการประชุมให้นักศึกษารับทราบข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ พร้อมเอกสารการปฏิบัติงาน วางแผนการติดตาม ดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาในกรณีเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด โดยให้มีลำดับขั้นตอนในการช่วยเหลือ คือ อาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร ครูพี่เลี้ยง ผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา

1. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่หมวดรายวิชาชีพครู

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม		2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ			6. ทักษะการจัดการเรียนรู้		
	1	2	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1024803 การสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○

หมายเหตุ หมวดวิชาชีพครู

1. ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1.1 มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครู
- 1.2 สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม

2. ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 2.1 มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่สอน/ วิชาเอก
- 2.2 มีความตระหนักรู้ในหลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการข้ามศาสตร์ และบูรณาการกับโลกความเป็นจริง
- 2.3 มีความเข้าใจความก้าวหน้าขององค์ความรู้เฉพาะด้านในสาขาที่จะสอนอย่างลึกซึ้งตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยต่อยอดความรู้
- 2.4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 3.1 สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเป็นผู้ช่วยครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู งานส่งเสริมการเรียนรู้
- 3.2 สามารถคิดแก้ปัญหาในงานในหน้าที่ครู งานเทคนิคการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ครูที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์
- 3.3 มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิด พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพครูอย่างมีนวัตกรรม

4. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 4.1 มีความไวในการรับความรู้สึกของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ และความรู้สึกเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และทางสังคม
- 4.2 มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์
- 4.3 มีภาวะผู้นำและผู้ติดตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

5. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 5.1 มีความไวในการวิเคราะห์และเข้าใจข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากผู้เรียนอย่างรวดเร็วทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติหรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดหรือภาษาเขียน
- 5.2 มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมายและเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 5.3 มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียนและนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

6. ผลการเรียนรู้ทักษะการจัดการเรียนรู้

6.1 มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ รูปแบบกึ่งทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ อย่างสร้างสรรค์

6.2 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลายทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม

6.3 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา / วิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ

2. หลักเกณฑ์การประเมิน

2.1 การประเมินตามจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งอ้างอิงตามเกณฑ์ ที่กำหนด โดยคุรุสภา และมาตรฐานผลการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาครุศาสตร์ /ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) รายละเอียดดังนี้

ผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF

ด้าน	คะแนน	1	2	3	4
D1 คุณธรรมจริยธรรม	15	●	●		
D2 ความรู้	30	●	●	○	●
D3 ทักษะทางปัญญา	20	●	○	○	
D4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	20	●	●	●	
D5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยี	10	○	○	○	
D6 ทักษะการจัดการเรียนรู้	5	●	○	○	

ภาระชิ้นงาน(100 คะแนน) (D1 – D6)	เครื่องมือ/แบบประเมิน	ผู้ประเมิน			
		ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู พี่เลี้ยง	ผู้สอน	ฝ่ายฝึกฯ
คุณลักษณะความเป็นครูและการ ปฏิบัติตน	แบบคุณลักษณะความเป็นครูและ การปฏิบัติตน (100/20)	5	5	-	-
บันทึกการศึกษาและสังเกต	แบบประเมินการบันทึกการ ศึกษาและสังเกต (60/4)	-	15	15	-
พฤติกรรมและชิ้นงานการมีส่วนร่วม	แบบประเมินการมีส่วนร่วม(75/5)	-	15	-	-
การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	เกณฑ์การให้คะแนนการเข้าร่วม กิจกรรมในชั้นเรียน	-	-	15	-
แผ่นพับประชาสัมพันธ์โรงเรียน	เกณฑ์การให้คะแนนแผ่นพับ	-	-	10	-
วีดิทัศน์แนะนำโรงเรียน	เกณฑ์การให้คะแนนวีดิทัศน์	-	-	10	-
การปฐมนิเทศและแลกเปลี่ยน เรียนรู้	เกณฑ์การให้คะแนนการเข้าร่วม กิจกรรมของฝ่ายฝึกฯ	-	-	-	10
รวม		5	35	50	10
		100			

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน

คะแนนร้อยละ	เกรด
90.00 – 100.00	A
85.00 – 89.99	B+
80.00 – 84.99	B
75.00 – 79.99	C+
70.00 – 74.99	C
65.00 – 69.99	D+
60.00 – 64.99	D
ต่ำกว่าร้อยละ 60	E

หมายเหตุ ผลการตัดสินต้องได้ไม่ต่ำกว่า C จึงจะผ่าน กรณีต่ำกว่า C นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนใหม่

3. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ประจำวิชา ประเมินตามแบบฟอร์มที่กำหนด

3.2 อาจารย์ประจำวิชาแต่ละหมู่เรียนประมวลคะแนนตามหลักเกณฑ์ที่ได้ระบุไว้ โดยรวมคะแนน
ของแต่ละฝ่ายตามสัดส่วนที่กำหนดแล้วสรุปเป็นเกรด ส่งเกรดตามระบบของมหาวิทยาลัย

4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำวิชา/ผู้สอน/หลักสูตรต่อการประเมินนักศึกษา

อาจารย์ประจำวิชา เป็นผู้มีความใกล้ชิดในการปฏิบัติงานของนักศึกษามากที่สุดทั้งการดูแลก่อนและหลังการออกไปโรงเรียน จึงมีส่วนคะแนนที่มากด้วย คิดเป็นร้อยละ 50 โดยประเมินนักศึกษาในด้านต่อไปนี้ 1) บันทึกการศึกษาสังเกต 2) การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน 3) แผ่นพับประชาสัมพันธ์โรงเรียน 4) วีดิทัศน์แนะนำโรงเรียน ครูพี่เลี้ยงมีส่วนคะแนนคิดเป็นร้อยละ 35 โดยทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล แนะนำ และประเมินผลด้าน 1) คุณลักษณะความเป็นครูและการปฏิบัติตน 2) บันทึกการศึกษาสังเกต 3) พฤติกรรมและชิ้นงานการมีส่วนร่วม ส่วนผู้บริหารมีส่วนคะแนนคิดเป็นร้อยละ 5 โดยประเมินด้านคุณลักษณะความเป็นครูและการปฏิบัติตน และฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีส่วนคะแนนคิดเป็นร้อยละ 10 โดยทำหน้าที่ดูแลในด้านการปฐมนิเทศและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

อาจารย์ผู้สอน ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประสานกับโรงเรียนและเพื่อตรวจสอบ และทำความเข้าใจเมื่อการประเมินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกรณีจำเป็น โดยประสานงานหรือจัดประชุมเพื่อพิจารณาหาข้อสรุปที่ยุติธรรม และดำเนินการต่อไป

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นักศึกษา

- 1) การตอบแบบสอบถาม
- 2) การประชุมสัมมนาหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2 ครูพี่เลี้ยง

- 1) นิเทศ และประเมินผลการฝึกประสบการณ์ทั้งการสอน และการปฏิบัติงานครูอื่นๆ ในแบบฟอร์มของคณะครุศาสตร์
- 2) การประชุมสัมมนาครูพี่เลี้ยง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.3 อาจารย์ผู้สอน/ ประจำวิชา

- 1) ประชุมสัมมนานักศึกษา และประเมินผลการทำงานในแบบฟอร์มของคณะครุศาสตร์
- 2) การประชุมอาจารย์ประจำวิชาหลังการปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพของนักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. กระบวนการทบทวนผลประเมินและการวางแผนปรับปรุง

อาจารย์ประจำวิชาทวนสอบผลการดำเนินงานในรายวิชา ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพประชุม อาจารย์ผู้สอน กรรมการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และการส่งเกรด สอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมพิจารณาประสิทธิผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในภาคการศึกษาต่อไป โดยแสดงไว้ในรายงานผลการดำเนินการจัดประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.6) และการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7)

